മാഗചാ അധ്യായ   പുഢചാ അധ്യായ

ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

അശ്വമേധഖണ്ഡഃ - ഏകോനവിംശോഽധ്യായഃ

അനിരുദ്ധസമീപേ ബകാസുരാഗമനമ് -

ശ്രീഗർഗ ഉവാച -
അഥ രുക്മാവതീ പുത്രോ മഹത്യാ സേനയാ വൃതഃ ..
ഉപലംകാം വിമാനേന പ്രയയൗ ധനദോ യഥാ ..1..
യദുഭിസ്തത്ര ഗത്വാ സ ശരൈരാശീവിഷോപമൈഃ ..
ബഭംജ നഗരീം രാജന്വനാന്യുപവനാനി ച ..2..
ക്രീഡാസ്ഥാനാനി ദ്വാരാണി സദനാട്ടാലതോലികാഃ ..
ഗോപുരാണി വിമാനാഗ്രാന്നിപേതുഃ ശസ്ത്രവൃഷ്ടയഃ
..3..
മുസലാഃ ശക്തയശ്ചൈവ പരിഘാശ്ച ശരാഃ ശിലാഃ ..
ചണ്ഡവായുരഭൂദ്രാജൻ രജസാഽഽച്ഛാദിതാ ദിശഃ ..4..
ഇത്യർദ്യമാനാ യദുഭിർഭീഷണസ്യ പുരീ ഭൃശമ് ..
നാഭ്യപദ്യത കല്യാണം യഥാ ശാല്വൈശ്ച ദ്വാരികാ ..5..
ഹാഹാകാരസ്തദൈവാസീന്നഗര്യാം നൃപസത്തമ ..
അസുരാ ഭീഷണാദ്യാശ്ച ബഭൂവുർഭയവിഹ്വലാഃ ..6..
ബാധ്യമാനാം ച നഗരീം ദൃഷ്ട്വാ രാക്ഷസപുംഗവഃ ..
മാഭൈഷ്ടേത്യഭയം ദത്ത്വാ രാക്ഷസൈഃ സഹ നിര്യയൗ
..7..
തതഃ പ്രവവൃതേ യുദ്ധം യാദവാനാം നിശാചരൈഃ ..

തത്പുര്യാം ചൈവ ലംകായാം കപിഭീ രക്ഷസാം യഥാ
..8..
വൃഷ്ണീനാം ചൈവ ബാണൗഘൈ
രാക്ഷസാശ്ഛിന്നകംധരാഃ ..
നിപേതുസ്തു സമുദ്രേ വൈ വൃക്ഷാ വാതഹതാ ഇവ
..9..
കേചിത്പൃഥിവ്യാം പതിതാഃ കേചിത്പുര്യ്യമധോമുഖാഃ
..
കേചിദൂർധ്വമുഖാ രാജൻകേചിദ്വൈ പംചതാം ഗതാഃ
..10..
തത്ര തേഷാം ശോണിതേന ദുർനദീച ഭയംകരാ ..
ബഭൂവ സാ ച ദുഷ്പാരാ മഹാവൈതരണി യഥാ ..11..
തത്ര തേഷാം ബലം വീക്ഷ്യ ഭീഷണോ വിസ്മയം ഗതഃ ..
തിരശ്ചീനേന നേത്രേണ ദൃഷ്ട്വാ പ്രാഹ യദൂനിദമ് ..12..
ഭവദ്ഭിശ്ച കൃതം യുദ്ധമാകാശാന്നിർബലൈരിവ ..
അശ്ലാഘനീയം ച വൃഥാ യൂയം മാനം കരിഷ്യഥ ..13..
യുഷ്മാകം യദി ദേഹേഷു ശക്തിശ്ചേദ്വിദ്യതേ ശൃണു ..
മഹീതലേ തദാഗത്യ മയാ കുരുത വൈ രണമ് ..14..
ഇത്യാകർണ്യ വചഃ സോഽപി കാർഷ്ണിജഃ
കരുണാമയഃ ..
വിമാനം ഭൂതലേ കൃത്വാ പ്രത്യുവാച മഹാസുരമ് ..15..
അനിരുദ്ധ ഉവാച -
സഹസാ ത്വം മയാ സാർദ്ധം രണം കുരു മഹാരണേ ..
കിം വിചാരേണ ഭവതി ഭയം ത്യക്ത്വാ മഹാസുര ..16..
ഇതി തദ്വാക്യമാകർണ്യ ഭീഷണോ ഭീമവിക്രമഃ ..
ധനുഷാ പംച നാരാചാംസ്തസ്യോപരി മുമോച ഹ
..17..
അനിരുദ്ധോ നിരീക്ഷ്യാഥ
സ്വബാണൈസ്താന്ദ്വിധാകരോത് ..

ചിച്ഛേദ ച ധനുസ്തസ്യ ശരേണൈകേന ലീലയാ ..18..
സോഽപ്യന്യം ധനുരാദായ സജ്ജം കൃത്വാ നിശാചരഃ ..
സർപാകാരൈഃ ശതശരൈർജഘാന
കാർഷ്ണിനംദനമ് ..19..
രഥസ്തു തസ്യ ഭഗ്നോഽഭൂത്സാരഥീ പംചതാം ഗതഃ ..
ഹയാ മൃത്യും ഗതാഃ സർവേ
പ്രാദ്യുമ്നിർമൂർച്ഛിതോഽഭവത് ..20..
തദൈവ വൃഷ്ണയഃ സർവേ സ്ഫുരിതാധരപല്ലവാഃ ..
സ്വനാഥം പതിതം ദൃഷ്ട്വേഷൂൻ മുഞ്ചന്തഃ സമാഗതാഃ
..21..
താനാഗതാൻബഹൂന്ദൃഷ്ട്വാ ചാപം ധൃത്വാസുരോ രുഷാ
..
ഗദയാ പോഥയാമാസ ദംഷ്ട്രയേവ മൃഗാൻഹരിഃ ..22..
ഗദാപ്രഹാരവ്യഥിതാ യാദവാഃ പതിതാ ഭുവി ..
സംഭിന്നച്ഛിന്നസർവാങ്ഗാഃ കേചിന്നിപതിതാ രണേ
..23..
തതോ ഗൃഹീത്വാ സ്വഗദാം ഗദഃ സംകർഷണാനുജഃ ..
താഡയാമാസ സമരേ ഭീഷണസ്യ ച മൂർദ്ധനി .. 24..
ഗദാപ്രഹാരവ്യഥിതഃ സ പപാത മഹീതലേ ..
ചാലയൻ വസുധാം രാജൻ യഥാ വജ്രഹതോ ഗിരഃ
..25..
ഭീഷണം പതിതം ദൃഷ്ട്വാ മൂർച്ഛിതം ഭഗ്നശീർഷകമ് ..
അസുരാസ്തേ ഗദം ഹംതും പ്രാപ്താഃ ശസ്ത്രധരാഃ
കില ..26..
താൻസർവാൻപോഥയാമാസ ഗദയാ വജ്രകല്പയാ ..
രാമാനുജോ യഥാ രാജന്ന്യസിംഹോ ദംഷ്ട്രയാ ഗജാൻ
..27..
അഥോത്ഥിതോഽനിരുദ്ധസ്തു ബ്രുവന്ധന്വീ ക്ഷണേന
വൈ ..

ഭീഷണോ മമ ശത്രുർവൈ ക്വ ഗതഃ സ മഹാ ഖലഃ ..28..
ഉത്ഥിതം ച ഹരേഃ പൗത്രം ദൃഷ്ട്വാ യാദവപുംഗവാഃ ..
ചക്രുർജയജയാരാവം ദേവാഃ സർവേ ച ഹർഷിതാഃ ..29..
തതോ നാരദവാക്യാദ്വൈ ബകോ നാമ നിശാചരഃ ..
ഭീഷണസ്യ പിതാരണ്യാത്ക്രുദ്ധസ്തത്രാജഗാമ ഹ ..30..
കജ്ജലാദ്രിസമോ രാജന്താലവൃക്ഷദശോത്ഥിതഃ ..
ലലജിഹ്വശ്ച ദുർനേത്രസ്ത്രിശൂലീ ച ഗദാധരഃ ..31..
ഹസ്തിനം വാമഹസ്തേന ഗൃഹീത്വാ ച മുഖേന വൈ ..
പ്രഭക്ഷൻ രുധിരാക്രാംതഃ പിശാചസദൃശോ മഹാൻ ..32..
പദ്ഭ്യാം താലപ്രമാണാഭ്യാം കംപയൻപൃഥിവീതലമ് ..
ഭയപ്രദശ്ച ദേവാനാം ജനകാലോ വ്യദൃശ്യത ..33..
തമായാംതം വിലോക്യാഥ ശംകിതാസ്തത്ര യാദവാഃ ..
പ്രോചുഃ പരസ്പരം സർവേ സ്മൃത്വാ കൃഷ്ണപദാംബുജമ് ..34..
യാദവാ ഊചുഃ -
കോഽയം മിത്രാണി ഗദത നികടേ ച സമാഗതഃ ..
മഹാബീഭത്സരൂപീ വൈ കൃതാംത ഇവ നിർഭയഃ ..35..
ഇതി ബ്രുവത്സു സർവേഷു ആസീത്കോലാഹലോ മഹാൻ ..
പ്രസന്നസ്തം നിരീക്ഷ്യാഥ ബഭൂവുസ്തേ നിശാചരാഃ ..36..
ഭീഷണം മൂർച്ഛിതം ദൃഷ്ട്വാ ബകോ രാക്ഷസപുംഗവഃ ..
ശുശോച രാജൻസംഗ്രാമേ ഹാ ദൈവേതി മുഹുർവദൻ ..37..
തതോ മൂർച്ഛാം മുഹൂർതേന വിഹായ ഭീഷണോ നൃപ ..
ഉത്ഥിതസ്തു ബ്രുവന്വാക്യം ഗദഃ കുത്ര ഗതോ ഭയാത് ..38..

സ്വപുത്രമുത്ഥിതം ദൃഷ്ട്വാ പുരുഷാദസ്തു ഹർഷിതഃ ..
ആലിംഗ്യാശ്വാസയാമാസ സുവാക്യൈർവാക്യകോവിദഃ
..39 ..
ഭീഷണഃ പിതരം ദൃഷ്ട്വാ സഹായാർഥം സമാഗതമ് ..
നമശ്ചക്രേ മഹാരാജ ഭൂത്വാ സ ച പ്രസന്നധീഃ ..40..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധഖണ്ഡേ
ബകാഗമനം നാമൈകോനവിംശോഽധ്യായഃ ..19..

ഹരിഃ ഓം തത്സച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP